

افراط و تفریط

اگر کسی با دیدهٔ دقت نگاه کند کاریکه خالی از افراط و تفریط باشد کمتر پیدا کند. پس اگر توانستیم سرچشمه این آب تلخ را که در جو یبار روحیات و اخلاق و اعمال ما جاریست پیدا کنیم و از آنجا در صدد اصلاح بر آئیم میتوان با انتظار نتیجه باشیم و گرنه هر چه از باین اصلاح شود تا هنگامیکه سرچشمه خرابست همه زحمات نقش بر آب است

بعقیده من اگر راه نمایان یعنی گویندگان و نویسندگان از این دوناخرشی بزرگ رها شوند دیگر کسان خواه نخواه باک شوند. هم اکنون چون نیک بن-گریم می بینیم که همه اشکالها از افراط و تفریط گویندگان و نویسندگان برخواسته

یکی بیغمبران و جانشینان آنها را جز دیگر پادشاهان ندانسته و تنها بواسطه زیادی قوهٔ کهر بائیه در نهاد آنان بر دیگر مردمشان برتری دهد - دیگری گوید جز دیدهٔ احوال و مرد دو بین میان آنها و خدا جدائی نهینند. گروهی خامه بر گرفته و بنام (طرفداری نسوان) زنان را به برده دری و بی عفتی دایر سازند و گروه دیگر از نوشته‌های آنان نیز دوری کنند (که بنادا چشم حق بینشان بدیدن آنها تیره شود) و همچنین است کار گویندگان که شرم آید بگویم اینان چه ناسزا در منبرها گویند - - بدا بر چنین مردمی که از خدا و رسول آزرم ندارند و هر بدی و خاری را بر بزرگان دین روا شمارند من در شکفتم که اینان برای روز داوری چه عذری دارند

آنان هم که نیک و بد را میشناسند خود را بالاتر از آن میدانند که بر منبر روند در گوشه نشینند و بخود بالند که من سالها دانش

آموخته ام ایکاش نمی آموختند زیرا آن دانشی که برای کسی سودی ندارد بود و نبود آن یکی است

گروهی که برآستی آتش غیرت در نهادشان افروخته شده یا چون من دست و پایش بسته است و یا تاب شنیدن سخنان زشت بدگویان را ندارد از اینجمله او هم مانند دیگران در راه افراط و تفریط افتد تا همرنگ جماعت شود و از بد رفتاری مردم نادان آسوده کرده پس کسی که در اندیشه اصلاح مردم است باید اول گوشه نشینان دانا را برای گفتن و نوشتن برانگیزاند و سپس در خواهش کردن گویندگان و نویسندگان نادان بکوشد

مرا این امید است که به بینم در این عصر همایون برادران ما از این خواب سنگین بیدار شده و نگذارند این راهنمایان نادان پیش از این باعث گمراهی دیگران گردند ابو تراب هدائی

همایون - نظر نویسنده محترم از هر جهت قابل توجه و تقدیر است زیرا چنانکه تذکر داده اند سرچشمه صلاح و فساد هر قومی از طرف راهنمایان آنهاست. کسانی که بخواهند بسر منزل مقصود برسند اولین وظیفه آنها این است که راهنمایان خود را از مردمان دانا و آگاه قرار دهند و گرنه زحمات آنها نه تنها بی نتیجه است بلکه هر چه پیش تر روند از مقصود خود دور تر گردند

با این حال سزاوار نیست که وضعیت قلم و بیان بحالت کنونی باشد که هر کس هر فکر بی اساسی بخاطرش رسید آزادانه بگوید و نویسد اما آنچه که برای اصلاح این کار بخاطر ما میرسد بطور احوال

این است

۱- افکار مردمان تازه کار و بی اطلاع را کاملاً در تحت نظر

بگیرند و نگذارند بدون اجازه منتشر نمایند

۲- کسانی که مدت‌ها وارد کار بوده‌اند و امتحان لیاقت خود را داده‌اند آزاد باشند و باین حال انجمن هائی هم باید در تحت نظر معارف یا یکی از بزرگان تشکیل دهند و برای اصلاحات بیشتری تبادل افکار نمایند

این مطلب که تذکر داده شد نظری بود سطحی ولی بدیهی است چنانچه انجمنی برای اصلاح تشکیل شود نظریات بهتر و سودمندتری پیدا خواهد شد

بقلم آقای شهاب الدین همدانی

فداکاری برای دین

تاریخ مردان بزرگ و رجال برجسته دنیا برای هر قومی بهترین سرمشق اخلاقی و نیکوترین درس عبرتی است. داستان های فداکاری کشورگشایان و جان فشانی دلیران برای خدمت به ملت و وطن قهرآ یک تکان و هیجان روحی برای ما ایجاد میکند و این خود برای حرکت دادن و بیدار نمودن قومی بهترین وسیله است و لذا وقایع نگاران دنیا بیشتر نظرشان باین بوده که نام چنین بزرگان و دلیران را برای دیگران بیادگار گذارند

از این رو میتوان گفت که پیروان طریقه حقه امامیه باید بادیگر مردمان امتیاز کاملی داشته باشند، زیرا بزرگان دینی آنان کسانی مانند علی و فرزندان او بوده‌اند که هر یک از آنها بادلای پاک و عزمی قوی برای پیشرفت مقصد از هیچ رنج و کوششی خودداری نکرده